

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu JUDr. Jakuba Camrdy a soudců Mgr. Petra Pospíšila a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **JUDr. V. H.**, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, sídlem Křížová 1292/25, Praha, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 8. 7. 2025, č. j. 13 Ad 26/2024-31,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žalovaná **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] V projednávané věci se Nejvyšší správní soud zabýval způsobem, jakým žalovaná naložila s žádostí žalobce o zvýšení procentní výměry starobního důchodu z důvodu výchovy dítěte (tzv. výchovné) dle čl. II zákona č. 323/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů. Příznačným prvkem sporu byla záměna jména a příjmení dítěte, od jehož výchovy žalobce svůj nárok odvozoval. Žalobce v žádosti toto dítě označil jako V. H., žalovaná však v odůvodnění prvostupňového rozhodnutí uvedla jméno W. M. Žalobcův syn se totiž přejmenoval, aniž by o tom žalobce věděl. Primárním předmětem soudního přezkumu nicméně bylo rozhodnutí žalované o zamítnutí námitek, které žalobce podal proti rozhodnutí o zamítnutí žádosti, pro opožděnost dle § 92 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve spojení s § 88 odst. 8 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení.

II. Dosavadní průběh řízení

[2] Dne 23. 1. 2024 žalobce požádal o zvýšení procentní výměry starobního důchodu přiznaného před 1. 1. 2023 z důvodu výchovy dítěte. Uvedl, že v době od 1. 1. 2003 do 10. 1. 2008 osobně a v největším rozsahu pečoval o syna V. H., narozeného Xa. Dodal, že v uvedené době o dítě nepečovala jiná osoba. O dítě pečoval na základě soudního rozhodnutí.

[3] Žalovaná rozhodnutím ze dne 13. 3. 2024, č. j. VYCH-X, žádost zamítla pro nesplnění podmínek čl. II zákona č. 323/2021 Sb. V odůvodnění konstatovala, že o dítě W. M., narozeného Xa, v období od jeho narození do zletilosti osobně pečovala v největším rozsahu jiná osoba, E. H. Žalobci tudíž požadované zvýšení nenáleží.

[4] Dne 30. 4. 2024 žalobce podal proti rozhodnutí žalované námitky. Uvedl, že není otcem W. M., rozhodnutí je proto zmatečné. Žádost podal za syna V. H. (nar. Xa, r. č. Xb), který byl v jeho výlučné péči od ledna 2003 po dobu více než pěti let až do dosažení zletilosti. Odkázal na příložený rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 27. 3. 2003 o úpravě rodičovské zodpovědnosti u nezletilých dětí D. H. a V. H. a určení výživného u zletilého T. H. na dobu do i po rozvodu manželství. Z něj plynou okolnosti, podle nichž žalobcův podíl na péči o syna V. převažuje.

[5] Žalovaná na námitky zareagovala nejprve vydáním opravného usnesení ze dne 30. 5. 2024, č. j. USN-X, jímž podle § 70 správního řádu opravila jméno dítěte uvedené v odůvodnění rozhodnutí ze dne 13. 3. 2024 na „H. V., nar. Xa“. Uvedla, že v odůvodnění rozhodnutí ze dne 13. 3. 2024 chybně uvedla jméno dítěte „W. M., nar. Xa“, proto tuto zřejmou nesprávnost napравиła. Dodala, že účinky žalobcova podání ze dne 30. 4. 2024 vůči opravenému rozhodnutí zůstávají zachovány. Současně žalobce poučila o možnosti podat proti opravnému usnesení odvolání, ten tak však neučinil. Opravné usnesení mu bylo doručeno převzetím zásilky dne 19. 6. 2024.

[6] Rozhodnutím ze dne 13. 6. 2024, č. j. RN-X, pak žalovaná námitky proti rozhodnutí ze dne 13. 3. 2024, ve znění opravného usnesení ze dne 30. 5. 2024, zamítla pro opožděnost. V odůvodnění konstatovala, že napadené rozhodnutí bylo žalobci doručováno poštou do vlastních rukou. Adresát nebyl zastižen, písemnost proto byla dne 19. 3. 2024 uložena na poště a adresát byl vyzván, aby si ji ve lhůtě 10 dnů vyzvedl. Protože tak neučinil, bylo napadené rozhodnutí doručeno fikcí dle § 24 odst. 1 správního řádu dne 29. 3. 2024. Žalobce byl v napadeném rozhodnutí poučen o možnosti podat proti němu námitky do 30 dnů ode dne jeho oznámení (§ 88 odst. 1 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení). Posledním dnem lhůty byl den s datem 29. 4. 2024. Žalobce však podal námitky k poštovní přepravě až dne 30. 4. 2024. Lhůta pro podání námitek tak uplynula marně. Žalovaná dále uvedla, že ve věci nejsou dány předpoklady pro přezkoumání rozhodnutí v přezkumném řízení, pro obnovu řízení nebo pro vydání nového rozhodnutí. Skutečnost, že byl nezletilý V. H. na dobu do i po rozvodu manželství s E. H. svěřen do výchovy otce, není sama o sobě způsobilá založit nárok žalobce na zvýšení procentní výměry důchodu (výchovné). Nelze ji považovat za novou okolnost, která by na závěrech napadeného rozhodnutí mohla cokoli změnit. Na různá období péče o děti nelze pohlížet z hlediska pouhého součtu roků péče. Je nutné přihlížet k věku dítěte, způsobu a rozsahu péče o dítě, například po jeho narození, v útlém dětství, ve věku mladistvém a věku blízkém zletilosti.

[7] Žalobce následně podal u Městského soudu v Praze včasnou žalobu, již se domáhal zrušení všech tří shora uvedených rozhodnutí žalované. Městský soud však rozsudkem ze dne 8. 7. 2025 jednak odmítl žalobu proti opravnému usnesení žalované ze dne 30. 5. 2024, jednak zamítl žalobu proti rozhodnutí žalované o námitkách ze dne 13. 6. 2024.

pokračování

[8] K odmítnutí žaloby proti oprávnému usnesení městský soud uvedl, že žalobce byl poučen o možnosti podat proti usnesení odvolání. Této možnosti však nevyužil. Žaloba je tudíž ve vztahu k oprávnému usnesení nepřijatelná podle § 68 písm. a) ve spojení s § 46 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní [„s. ř. s.“], neboť žalobce ve správním řízení nevyčerpal žádné oprávněné prostředky.

[9] K zamítnutí žaloby proti rozhodnutí o námitkách městský soud nejprve odkázal na judikaturu, podle níž je soud v případě žaloby proti rozhodnutí o zamítnutí odvolání pro opožděnost oprávněn zkoumat v mezích žalobních bodů pouze to, zda se skutečně jednalo o opožděné odvolání a zda byl žalobce zkrácen na svých právech neprovedením odvolacího přezkumu. V návaznosti na to se soud ztotožnil se závěrem žalované o marném uplynutí lhůty pro podání námitek. Ostatně opožděnost jejich podání potvrdil i žalobce v podané žalobě, v níž se domáhal přezkoumání rozhodnutí ve smyslu § 92 odst. 1 a § 94 a násl. správního řádu. Hodnocení předpokladů pro přezkoumání rozhodnutí však nemá význam pro zamítnutí odvolání pro opožděnost, je rozhodné až pro následný postup správních orgánů po zamítnutí odvolání. Městský soud dodal, že neshledal ani nicotnost rozhodnutí žalované, neboť vadu spočívající v nesprávném označení dítěte, jehož se týkala podaná žádost, žalovaná zhojila postupem dle § 70 správního řádu ještě v průběhu správního řízení. Jméno dítěte je navíc uvedeno pouze v odůvodnění rozhodnutí žalované o zamítnutí žádosti. Přestože se tak jednalo o opravu zásadní, nezasáhla do práv žalobce, neboť nedošlo ke změně výroku rozhodnutí. Z odůvodnění tohoto rozhodnutí je navíc zjevné, že se jednalo o chybu v psaní. Pracovník žalované zjevně opomněl při mechanické úpravě vzorového rozhodnutí zaměnit jméno dítěte, avšak datum narození odpovídá synovi žalobce a v rozhodnutí je rovněž správně uvedena bývalá žena žalobce jako osoba, které zvýšení náležití. Závěrem městský soud konstatoval, že vzhledem k zamítnutí námitek pro opožděnost se nezabýval tvrzeními žalobce k rozsahu jeho péče o syna. Současně uvedl, že žalobce může podat správnímu orgánu novou žádost s doložením nových skutečností (např. čestné prohlášení syna o míře výchovy žalobcem).

III. Kasační stížnost

[10] Proti rozsudku městského soudu podal žalobce („stěžovatel“) včasnou kasační stížnost, která však neobsahovala žádné kasační námitky. Po výzvě Nejvyššího správního soudu stěžovatel kasační stížnost doplnil podáním ze dne 20. 9. 2025. Uvedl, že nezmeškal lhůtu pro podání námitek proti rozhodnutí žalované o zamítnutí žádosti. Místo vlastního vychovaného dítěte V. H. totiž bylo v rozhodnutí uvedeno jméno W. M. V té době žalobce netušil, že se jeho syn takto absurdně, bez spojitosti s čímkoli, přejmenoval. Nevěděl ani, že to lze tak jednoduše a bez reálného důvodu zařídit. Syn s žalobcem průběžně komunikuje, tuto okolnost mu však zatajil. Rozhodnutí žalované o zamítnutí žádosti z tohoto důvodu považoval za úplný nesmysl. Nedávalo mu tak smysl podávat proti němu oprávněný prostředek. K jeho podání se pokusně rozhodl až dodatečně, když nevymyslel jiný postup. K doporučení městského soudu, aby podal novou žádost s doložením např. čestného prohlášení syna, stěžovatel uvedl, že syn k takovému prohlášení není ochoten. Nechce být aktérem, na němž závisí příjmy jednoho rodiče na úkor druhého. Prohlášení by neposkytl ani matce. Po ní ovšem nic takového žalovaná nepožadovala. Při rozhodování o žádosti matky žalovaná otázku podílu rodičů na výchově vůbec neřešila, žalobce coby druhého rodiče nekontaktovala. Neměl tak žádnou procesní možnost, jak do řízení o žádosti bývalé

manželky zasáhnout. Napadené rozhodnutí má doživotní účinky. Bylo by tak spravedlivé připustit možnost východiska i tehdy, pokud by v jeho postupu bylo shledáno zmeškání lhůty. Je-li dítě 13 let ve společné výchově obou rodičů a pak 5 let ve výchově jen jednoho, je bez dalšího namístě spatřovat větší podíl na výchově dítěte u druhého z nich. Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil.

[11] Stěžovatel dále kasační stížnost doplnil podáním ze dne 26. 10. 2025. Uvedl, že v žalobě se domáhal zrušení všech tří ve věci vydaných rozhodnutí žalované. Ve výrokové části rozsudku však chybí výslovný výrok soudu ohledně rozhodnutí žalované ze dne 13. 3. 2024 o zamítnutí žádosti. Konstatoval též, že ke zrušení rozhodnutí o zamítnutí žádosti mělo dojít i přes zmeškání lhůty pro podání námitek, a to v přezkumném řízení dle § 92 odst. 1 a § 94 a násl. správního řádu. Stěžovatel poukazoval na zmatečnost rozhodnutí o zamítnutí žádosti a domáhal se provedení nového řízení. Namísto toho správní orgán vydal opravné usnesení, jímž změnil označení dítěte v původním rozhodnutí. V rozporu s § 70 správního řádu tak došlo k nahrazení předmětu řízení, neboť označení dítěte, s nímž výchovné souvisí, patří do výrokové části rozhodnutí. Opravu zřejmé nesprávnosti rozhodnutí by měl navíc provést správní orgán, který toto rozhodnutí vydal. Tímto správním orgánem by měla být „okresní správa ČSSZ Opava“, která stěžovateli zaslala rozhodnutí o zamítnutí žádosti. Opravné usnesení však bylo vydáno na formuláři Pražské správy sociálního zabezpečení, která působí ve stejné budově, v níž se nachází hlavní sídlo žalované. Podávat proti opravnému usnesení odvolání tudíž nedává smysl. K opravě přitom došlo až v rámci řízení o námitkách. Vzhledem k nepříslušnosti správního orgánu je tak opravné usnesení nicotné. Vzhledem k popsáním vadám je pak nicotné i rozhodnutí o námitkách. V důsledku uvedení neznámého jména dítěte v rozhodnutí o zamítnutí žádosti se stěžovatel domníval, že toto rozhodnutí se jeho žádosti vůbec netýká. Zpětným provedením opravy pak žalovaná stěžovateli znemožnila uplatnit nárok na zvýšení důchodu. Jako přílohu k podaným námitkám stěžovatel doložil i pravomocný rozsudek o úpravě poměrů k dětem, z něhož plyne, že syn V. byl v jeho péči déle než v péči matky. Tato nově doložená skutečnost by měla vést z úřední povinnosti ke zrušení rozhodnutí žalované v přezkumném řízení. V rozhodnutí o námitkách žalovaná tyto okolnosti věcně nezkoumala. Bývalá manželka nebyla v souvislosti s péčí o děti nijak znevýhodněna pro účely výpočtu starobního důchodu. Žalovaná u ní navíc bez dalšího shledala předpoklady pro zvýšení důchodu, pravděpodobně z titulu jejího biologického postavení. Takto genderově nespravedlivě však zákon zamýšlen nebyl. Postupem žalované, která jej uvedla v omyl, byl stěžovatel zkrácen na právech.

[12] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

IV. Hodnocení Nejvyššího správního soudu

[13] V daném případě se jedná o věc, v níž před městským soudem rozhodovala specializovaná samosoudkyně. Protože Nejvyšší správní soud dospěl k závěru o splnění základních podmínek řízení o kasační stížnosti, dále se v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. zabýval tím, zda je kasační stížnost přijatelná, tedy zda svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního kasační soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se tak může jednat

pokračování

v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) ve věci je potřeba učinit judikaturní odklon; (4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[14] Nejvyšší správní soud v kasační argumentaci nenalezl žádnou právní otázku, jež by mohla mít obecný dopad na rozhodovací činnost správních soudů a k níž by se měl vyjádřit za účelem sjednocování judikatury. Takovou otázku soud nedovodil ani z obsahu napadeného rozsudku či ze soudního a správního spisu. V napadeném rozsudku pak neshledal ani zásadní pochybení, které by mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele. Dospěl proto k závěru, že kasační stížnost je nepřijatelná.

[15] V projednávané věci stěžovatel požádal žalovanou o zvýšení procentní výměry starobního důchodu z důvodu výchovy dítěte. Proti rozhodnutí žalované o zamítnutí žádosti podal námitky dle § 88 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. Žalovaná však shledala, že stěžovatel námitky podal opožděně, protože je rozhodnutím zamítla podle § 92 správního řádu.

[16] Námitky jsou dle § 88 odst. 1 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení řádným opravným prostředkem proti rozhodnutí žalované ve věcech důchodového pojištění. Odstavec 8 téhož paragrafu uvádí, že *není-li v odstavcích 1 až 6 a 9 stanoveno jinak, vztahuje se na řízení o námitkách, na rozhodnutí o námitkách a na přezkumné řízení a obnovu řízení, která se týkají rozhodnutí o námitkách, správní řád* (nutno dodat, že další výjimky, kdy se správní řád nepoužije, pak plynou též z následujícího textu citovaného odstavce). V rozsahu, v němž se na řízení o námitkách a na rozhodnutí o námitkách vztahuje správní řád, je tudíž na tento typ řízení a rozhodnutí použitelná judikatura interpretující ustanovení správního řádu. Vzhledem k povaze námitek coby řádného opravného prostředku půjde nejčastěji o judikaturu týkající se ustanovení správního řádu upravujících odvolací řízení.

[17] Tuto ustálenou a přiléhavou judikaturu Nejvyššího správního soudu lze pro účely řízení o námitkách a rozhodnutí o námitkách parafrázovat tak, že námitkový správní orgán se v rozhodnutí o zamítnutí námitek pro opožděnost podle § 92 odst. 1 správního řádu věcně nezabývá podanými námitkami, posuzuje pouze jejich včasnost. V případě žaloby proti rozhodnutí o zamítnutí námitek pro opožděnost je tedy správní soud oprávněn zkoumat v mezích žalobních bodů pouze to, zda se skutečně jednalo o opožděné námitky a zda tedy byl žalobce zkrácen na svých právech neprovedením námitkového přezkumu. Pokud krajský soud dospěje k závěru, že námitky byly po právu zamítnuty jako opožděné, žalobu zamítne, v opačném případě rozhodnutí o námitkách zruší a věc vrátí žalovanému k dalšímu řízení (rozsudek NSS ze dne 13. 5. 2011, č. j. 5 As 18/2011-81). Soud se tedy v takovém případě nezabývá námitkami nezákonnosti, ale ani nicotnosti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně (rozsudek NSS ze dne 27. 11. 2008, č. j. 2 As 53/2007-111). K vadám, kterými bylo stiženo řízení před správním orgánem prvního stupně, pak není oprávněn přihlížet ani z moci úřední (rozsudek NSS ze dne 15. 8. 2024, č. j. 8 As 198/2023-33). Otázkami týkajícími se v dané věci žalobcem uplatněného nároku na tzv. výchovné, ač jsou v kasační stížnosti namítány, se proto nemůže zabývat ani Nejvyšší správní soud.

[18] Tyto závěry odůvodňuje ustálená judikatura povahou rozhodnutí o zamítnutí odvolání pro opožděnost. Vychází z toho, že na rozdíl od včasného a přípustného odvolání, o němž odvolací orgán rozhoduje podle § 90 správního řádu a kdy rozhodnutí správního orgánu prvního stupně nabývá právní moci až s právní mocí rozhodnutí o odvolání, v případě opožděného odvolání nabývá rozhodnutí správního orgánu prvního stupně právní moci samostatně, a to právě uplynutím lhůty pro odvolání, na čemž již opožděné odvolání nemůže nic změnit. Rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, proti němuž bylo podáno opožděné odvolání, tak netvoří jednotu s rozhodnutím nadřízeného správního orgánu, jímž je odvolání směřující proti tomuto pravomocnému rozhodnutí zamítnuto dle § 92 odst. 1 správního řádu jako opožděné, aniž by bylo přitom rozhodnutí správního orgánu prvního stupně současně potvrzováno (rozsudky NSS ze dne 23. 12. 2009, č. j. 5 As 105/2008-135, a ze dne 23. 4. 2010, č. j. 5 As 10/2010-75).

[19] Co se tedy týče zamítnutí žaloby proti rozhodnutí ze dne 13. 6. 2024, jímž žalovaná zamítla námitky stěžovatele pro opožděnost dle § 92 správního řádu, městský soud postupoval v souladu s ustálenou judikaturou. Stěžovatel přitom ani nečiní sporným samotné hodnocení skutkových zjištění, z nichž vyplynul závěr o opožděnosti podaných námitek.

[20] Městský soud též zcela v souladu s ustálenou judikaturou naložil s žalobním tvrzením, podle něhož měla žalovaná na základě podaných námitek přistoupit k přezkoumání rozhodnutí o zamítnutí žádosti dle § 94 a násl. správního řádu. Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 1. 3. 2013, č. j. 9 As 172/2012-32, pro nyní projednávanou věc přílehlavě shledal, že posouzení této otázky nemá význam pro zamítnutí odvolání pro opožděnost, ale je rozhodné až pro následný postup správních orgánů po zamítnutí odvolání pro opožděnost. Ani skutečnost, že v rozhodnutí o zamítnutí odvolání pro opožděnost dle § 92 odst. 1 správního řádu odvolací orgán blíže nerozvede, proč má za to, že nejsou dány předpoklady pro přezkoumání rozhodnutí v přezkumném řízení, pro obnovu řízení nebo pro vydání nového rozhodnutí, přitom nevede k závěru o nepřezkoumatelnosti takového rozhodnutí. Tato úvaha totiž vůbec netvoří rozhodovací důvod, na němž by bylo postaveno rozhodnutí o zamítnutí odvolání pro opožděnost.

[21] Ani proti výroku, jímž městský soud odmítl žalobu proti opravnému usnesení z důvodu nevyčerpání přípustných řádných opravných prostředků, stěžovatel v kasační stížnosti neuplatnil v zásadě žádnou věcnou argumentaci, která by směřovala vůči podstatě městským soudem použitého důvodu pro odmítnutí žaloby a mohla tak jeho závěr zvrátit. Městský soud přitom správně poukázal na rozsudek NSS ze dne 25. 2. 2009, č. j. 1 As 112/2008-56, podle něhož opravné rozhodnutí vydané podle § 70 správního řádu může mít dle okolností hmotněprávní účinky. V takovém případě je rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., žaloba proti němu však je přípustná jen za podmínky vyčerpání řádných opravných prostředků (tedy odvolání podle § 70 *in fine* správního řádu). V nyní projednávané věci stěžovatel tento řádný opravný prostředek proti opravnému usnesení ze dne 30. 5. 2024 i přes řádné poučení nepodal. Městský soud proto žalobu proti tomuto rozhodnutí správně odmítl podle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 68 písm. a) s. ř. s. Lze dodat, že ve výše odkazovaném rozsudku kasační soud zdůraznil, že smyslem přípustnosti odvolání proti opravnému rozhodnutí podle § 70 správního řádu není poskytnout účastníku

pokračování

řízení novou možnost podat opravný prostředek proti původnímu rozhodnutí, ale pouze bránit se proti provedené opravě a jejímu eventuálnímu dopadu na původní rozhodnutí a na právní sféru účastníka řízení.

[22] V této souvislosti Nejvyšší správní soud uvádí, že celá stěžovatelova argumentační konstrukce ohledně důsledků vadného označení dítěte v rozhodnutí o zamítnutí námitek a o nezákonnosti opravy provedené opravným usnesením nemůže obstát, pokud sám stěžovatel v kasační stížnosti konstatoval, že v případě V. H. a W. M. se jedná o totožnou osobu, neboť stěžovatelův syn, jehož se žalobcová žádost týkala, se přejmenoval, aniž by o tom stěžovatel věděl. Tím pádem totiž bylo rozhodnutí žalované o zamítnutí žádosti *v tomto ohledu* zcela správné a logicky jej ani nebylo třeba opravovat.

[23] Z hlediska případného zkrácení stěžovatele na právech postupem žalované je přitom podstatné, že stěžovateli ve skutečnosti nic nebránilo podat proti rozhodnutí o zamítnutí žádosti včas námitky. Na tom nemohl nic změnit ani jeho stav určitého zmatení, pokud jím vychované dítě bylo v odůvodnění rozhodnutí označeno jiným jménem a příjmením, než očekával. Totiž, i kdyby v daném rozhodnutí skutečně došlo k uvedenému typu nesprávnosti, nejednalo by se o vadu takové intenzity, z níž by mohl stěžovatel oprávněně dovozovat, že se jej toto rozhodnutí netýká, že je neúčinné či nicotné. Z jeho formy i obsahu je zcela jasně patrné, že žalovaná zamítla právě jím podanou žádost o zvýšení procentní výměry starobního důchodu. Stěžovatel je coby účastník řízení v rozhodnutí přesně označen, stejně tak je dostatečně specifikována i jeho žádost a její předmět. Jeho syn je na dvou místech odůvodnění pojmenován jako W. M., je však uvedeno shodné datum jeho narození. Stejně tak je přesně označena žalobcová bývalá manželka coby osoba, která dle žalované o syna osobně pečovala v největším rozsahu. Měl-li stěžovatel za to, že rozhodnutí je vadné (ať již z jakéhokoli důvodu), nebylo nic jednoduššího, než aby se domáhal jeho nápravy cestou včasného podání opravného prostředku, o němž byl v rozhodnutí řádně poučen. Ostatně stěžovateli jako osobě s právnickým vzděláním muselo být zřejmé, k čemu námitky slouží.

[24] Pro úplnost lze doplnit, že podle usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 12. 3. 2013, č. j. 7 As 100/2010-65, č. 2837/2013 Sb. NSS, je vyčerpání řádných opravných prostředků v řízení před správním orgánem ve smyslu § 68 písm. a) s. ř. s. podmínkou přípustnosti žaloby i tehdy, je-li jejím jediným důvodem tvrzená nicotnost rozhodnutí správního orgánu prvního stupně.

[25] Kasační soud se konečně zabýval i námitkou, že žaloba směřovala „*ke zrušení všech rozhodnutí vydaných v předcházejícím správním řízení*“, v napadeném rozsudku však chybí výrok „*ohledně napadeného rozhodnutí správního orgánu I. stupně*“ ze dne 13. 3. 2024. Z již výše provedené rekapitulace průběhu správního řízení plyne, že žalovaná postupně vydala rozhodnutí ze dne 13. 3. 2024 o zamítnutí žádosti, opravné usnesení ze dne 30. 5. 2024 a rozhodnutí o námitkách ze dne 13. 6. 2024. Zatímco v prvních dvou případech vystupovala jako správní orgán prvního stupně, rozhodnutí o námitkách vydala jako nadřízený správní orgán rozhodující o řádném opravném prostředku. Řízení před správními soudy je postaveno na zásadě subsidiarity, podle níž se lze soudního přezkumu domáhat až po vyčerpání zákonem připuštěných řádných opravných prostředků na správní úrovni [viz § 5, § 68 písm. a) s. ř. s.]. Předmětem žaloby dle § 65 s. ř. s. je pak právě pouze konečné

rozhodnutí a žalovaným je správní orgán, který rozhodl v posledním stupni (§ 69 s. ř. s.). Obecně tedy dle usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 28. 8. 2007, č. j. 1 As 60/2006-106, č. 1456/2008 Sb. NSS, platí, že „[d]omáhat se zrušení rozhodnutí správního orgánu nižšího stupně, které předcházelo napadenému správnímu rozhodnutí, není procesním právem žalobce, jemuž by odpovídala povinnost soudu o takovém návrhu výrokem rozhodnout.“

[26] V nyní projednávané věci je však situace do určité míry odlišná. Již výše totiž kasační soud upozornil na to, že v případě opožděného odvolání (zde námitek) nabývá rozhodnutí správního orgánu prvního stupně právní moci samostatně uplynutím lhůty pro odvolání a netvoří tak jednotu s rozhodnutím nadřízeného správního orgánu o zamítnutí odvolání pro opožděnost, z níž je dovozován citovaný závěr rozšířeného senátu. Pokud tedy za tohoto stavu stěžovatel v žalobě navrhl zrušení pravomocného prvostupňového rozhodnutí žalované ze dne 13. 3. 2024 o zamítnutí žádosti, formálně vzato měl městský soud o tomto návrhu rozhodnout ve výrokové části napadeného rozsudku. Z materiálního hlediska však takový výrok nemohl stěžovateli nic přinést. Výše uvedené totiž neznamená, že by byl stěžovatel oprávněn brojit žalobou přímo proti takovému pravomocnému rozhodnutí správního orgánu prvního stupně (srov. např. rozsudek NSS ze dne 15. 8. 2024, č. j. 8 As 198/2023-33, bod 18), neboť i v tomto případě se uplatní podmínka řízení spočívající ve vyčerpání řádných opravných prostředků před podáním žaloby. Městský soud by tudíž v tomto rozsahu musel žalobu odmítnout pro nepřípustnost dle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 68 písm. a) s. ř. s. Městský soud tedy pochybil, jeho postupem však stěžovatel nebyl zkrácen na právech. Nejednalo se tak o vadu řízení, která by mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

[27] Lze shrnout, že podstatou žalobcova sporu (jeho uplatněným nárokem na tzv. výchovné), se městský soud zabývat nemohl. Připojil-li na závěr napadeného rozsudku konstatování, že stěžovatel může podat novou žádost, nabídl mu způsob, jakým by mohl případně ve sporu dosáhnout úspěchu. Schopnost či neschopnost stěžovatele takovou žádost i důkazně podpořit (zde např. čestným prohlášením syna) je v tomto ohledu již mimoběžná. Vzhledem k předmětu řízení před městským soudem se pak ani kasační soud nemohl zabývat argumentací žalobce týkající se samotné podstaty jeho žádosti. Zcela nad rámec toliko uvádí, že podmínkou osobní péče o dítě v největším rozsahu (ve smyslu čl. II zákona č. 323/2021 Sb.) se již zabýval např. v rozsudku ze dne 12. 3. 2025, č. j. 10 Ads 271/2024-35, č. 4676/2025 Sb. NSS.

V. Závěr a náklady řízení

[28] Nejvyšší správní soud z uvedených důvodů shledal, že kasační stížnost nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji odmítl jako nepřijatelnou ve smyslu § 104a s. ř. s.

[29] Při rozhodování o nákladech řízení Nejvyšší správní soud vycházel z usnesení svého rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS, podle něhož je odmítnutí kasační stížnosti pro její nepřijatelnost, na rozdíl od jiných případů odmítnutí kasační stížnosti, druhem zjednodušeného meritorního přezkumu napadeného rozhodnutí krajského soudu. Výrok o náhradě nákladů řízení se tedy v takovém případě opírá o § 60 odst. 1 či odst. 2 (nikoli však odst. 3) ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaná měla ve

pokračování

věci úspěch, nicméně dle § 60 odst. 2 s. ř. s. jí vzhledem k povaze věci právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti vůči neúspěšnému stěžovateli nenáleží.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. dubna 2026

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu